

בירורים ודעות

על

מגמות המלחמה

בעתיד הקרוב

ז

הצצה מבעד אשנב אל מלחמת העולם השלישית

הרצאת פילדמרשל לורד מונטגומרי

(ב' 21.10.54, במכון השירות המאוחד המלכותי).

יותר, את האמצעים הצבאיים הנחוצים להצלחה במלחמה הקרה — עם אותה התפתחות העצמה הצבאית, הנחוצה בכדי לשכנע את יריבינו כי מלחמת-עולם חמה היתה מביאה חורבן על עצמם, ותהיה מידת ההפתעה אשר יצליחו להשיגה מלכתחילה כאשר תהיה, ויהיה אופן הנהלת ההיאבקות על ידם בלתי-נרתע ואכזרי כאשר יהיה.

המלחמה „הקרה“ מצריכה שימוש בכלי-נשק שהנם בגדר מקובלים; ואילו ההצלחה במלחמה חמה מצריכה בכלי-נשק חדשים.

דבר הנראה-מאליו הוא, כי לשימוש בכלי-נשק אטומיים ומימיניים תהיה השפעה עמוקה על ניהול המלחמה, על מערכות כלי-הזין**. על השגות איסטרטגיות וטקטיות — ועל-כן גם על ארגון הכוחות.

בעסקנו בסוגיית הארגון-המחדש של כוחותינו, עשויים אנו להתקל תכופות במצבי סתירה בין כלי-נשק מקובלים, לגביהם מצויה אצלנו ידיעה, ולבין כלי-נשק חדשים, אשר הידיעה על אודותיהם חסרה לנו. מדי-התגלות סתירה כזו, צריך שהפתרון יהיה לטובת כלי-הנשק החדשים, העתידיים לשמשנו לאורך-זמן. את כלי-הנשק החדשים יש לשלב בהדרגה — שלב-שלב — לתוך מערכות כלי הזין הקיימות שלנו, על מנת להפחית במידה מתקדמת-והולכת, ולבסוף לחסל כליל, את חלקם של הציוד וכלי-הנשק אשר יתישנו-וילכו עם חלוף השנים.

ברצוני להבהיר כאן הבהרה-מפורשת את העובדה כי אנו, הפועלים במפקדה-העליונה באי-

* „נ.א.ט.או.“ — „N.A.T.O.“; והיינו: „North Atlantic Treaty Organisation“ — ארגון האמנה הצפון-אטלנטית.

** Weapon System — דהיינו אותם צירופים של כלי-נשק מסוגים שונים, ולתכלית השונות, המשלימים זה-את-זה, אשר עליהם נבנים ומושתתים תקני-שימוש ליחידות וחילות השונים (ולצבאות בכללם) האופייניים לכל תקופה מסוימת בהתפתחות הצבא והמלחמה — המער.

הנני מדבר כיום בתור איש-צבא בין-לאומי, המשרת את 14 ממשלות „נאטו“*. באם רוצים אנו כי מידת התקדמותנו תהיה הולמת-את-הזמן — כי אז, דומני, יש הכרח בהשמעת דברים, מפי ראשי-שרותים אחראיים, אשר יהיו מפורשים יותר מאלה שנשמעו בתקופה האחרונה, אשר יש לי לומר כאן, מבטא את דעות-אני האישיות, ומקווני כי יראוהו כתרומה למחשבה בונה בבעיות-ההגנה.

המלחמה-הקרה והמלחמה-החמה שימו-נא לב לשמה של הרצאה זו: — „הצצה מבעד-אשנב אל מלחמת-העולם השלישית“.

יש אשר יאמרו כי מלחמת-העולם השלישית כבר מתרחשת בפועל; וכי, כרגיל, לבשה היא צורה השונה מזו של כל מלחמה אחרת. התרגלו לקרוא לה בשם המלחמה הקרה. בעצם, היה מתאים לה השם „שלוש קר“.

עם התקדמנו בדרך פיתוחם של כלי-נשק אטומיים ומימיניים, קליעים-מונחים ורקטיות-בליסטיות, תתברר-ותלך העובדה כי מלחמה חמה — פירושה התאבדות-גומלין ליריבים. על כן, הבעיה הגדולה לגבי המלחמה-הקרה המתרחשת עתה היא כיצד לזכות בה מבלי לגרום להתפרצות מלחמה-חמה.

מלחמות מקומיות — כגון בקוריאה, הודו-סין מלאיה, קניה — תוספנה ללא-ספק להוות חלק של המלחמה הקרה; אולם רב ההבדל ביניהן לבין מלחמה חמה. שתיהן — הן הקרה והן חמה — מלחמות בהיקף כדור-ארצי הינן. בהתאמצו לזכות במלחמה הקרה, עלול צד זה או צד אחר לטעות טעות-חשובה — ולהביא לידי פרוץ מלחמה חמה, אף כי שום צד לא רצה בה.

סבורני כי המצב הנוכחי בעניני העולם, והמתיחות הנוכחית, יימשכו עוד תקופה ארוכה. על כן חייבת כיום מטרה האמיתית של כל מחשבה צבאית להיות: כיצד לשלב, בדרך החסכונית ב-

של ארגון ההגנה האזרחית להתקיים כבר בימי שלום, כולל ראש אחראי של הגנה אזרחית, והאמצעים ההכרחיים להוצאת התכנית אל הפועל. באם לא תכונן כבר בימי שלום המסגרת לארגון מבוסס-כראוי של הגנה אזרחית — צפויה שואה לאותה אומה במלחמה עולמית; כי החזית הפנימית — תתמוטט.

העתידי

במחשבתנו לקראת-העתיד נחוץ לנו יסוד מציאותי ידוע.

הבה, עליכן, ונשקול את הכרוך במלחמה בין שתי קבוצות רבות-עצמה של מדינות; ונכנה: נא אותן "המזרח" ו"המערב". במסגרת ציון רחב זה תוכלו לצרף צרופים אשר תחשבו לנאותים. אני הייתי מציע כי את מדינות "נאטו" נכלול ב"מערב".

הנחתנו תהיה כי ל"מערב" עדיפות, בשעה הנוכחית, בכלי-נשק אטומיים ומימיניים, וכן באמצעים להנחתתם; אף כי במרוצת-השנים אפשר לשער כי עדיפות זו תפחת-ותלך.

הגישה הכללית

אם עלולה אי-פעם מלחמה לפקוד מחדש עולם נבון זה — ואלוהים ישמרנו מכך — הרי מצויים לצורך-תפעול כלי-נשק שאין בקורות-מלחמה דומה לעצמחם. יש אשר יאמרו כי אם בוא-תבוא מלחמה — לא ישתמשו בנשק-גרעיני; אני עצמי חולק על כך. דעתי היא כי הפחד בפני נשק אטומי ומימיני — אימתו-העוצרת רבת-עצמה הנה, כעצרתך*** — בפני יציאה למלחמה; ואולם, משתתחיל אי-פעם מלחמת-עולם חמה — כי אז יש-לשער כי שני הצדדים ישתמשו בהם. אנן-עצמנו ודאי שנשתמש בהם באם נותקף, כפי שכבר אמרתי.

במידה שניתן לדאות כיום, לא יהיה זה מוצדק מצדנו לסמוך על הרעשה מן-האוויר בלבד, ואפילו באמצעות כלי-נשק גרעיניים — בכדי

רופה למעצמות-הברית**). מבססים את כל תכנוננו המבצעי על שימוש בכלי-נשק אטומיים ומימיניים בהגנתנו. באשר לנו אין עוד הדברים בגדר הנחה: "אפשר ונשתמש בהם". הנחתנו מוחלטת מאוד הנה: "השתמש-נשתמש בהם, באם נותקף".

הסיבה לכך היא, כי אין ביכולתנו להציב כוח-שקול כנגד הכוח אשר ניתן יהיה להפעילו נגדנו — אלא אם נשתמש בכלי-נשק גרעיניים; והרי ראשי המדיניות, הממונים עלינו, לא גילו מעולם התלהבות רבה שעה שהמדובר היה בהעמדת אותם המספרים (של אנשי-מלחמה, — המתרגם) הנחוצים כדי שיתאפשר לנו לותר על שימוש בכלי-נשק כאלה.

כל אלה — מצריכים שידוד-ארגון ידוע בכוחותינו, וכן באיסטרטגיה שלנו. במפקדת העליונה-באירופה למעצמות-הברית נבחנו עניינים אלה בחוץ-היטב במשך השנה האחרונה, והגינו לידי מסקנות מסוימות. עתה נחוץ לנו שיתוף הפעולה מצד ממשלות המדינות, בשביל שמסקנות אלו תתורגמנה ללשון פעולה מעשית.

האמת היא, כי הגענו אל הנקודה של "אין עוד לחזור-***" באשר לשימוש בכלי-נשק אטומיים ומימיניים במלחמה חמה.

הגנה אזרחית

באם מעלים אנו כנגד עינינו את האפשרות של מלחמה אטומית, כי אז ברורה מאליה חשיבותה של ההגנה-האזרחית. נושא זה מוזנח כיום הזנחה גסה ביותר. לאמיתו של דבר, אין בתחור מיה של אף מדינה ממדינות "נאטו", במידת הידוע לי, ארגון ראוי של הגנה אזרחית. התרס העצום הנגרם ע"י פצצות אטומיות ומימיניות, והטיפול במספרים הגדולים של נפגעים מבין האזרחים — באלה לא יוכלו לעסוק מתנדבים מספר, משימה זו עלולה להיות משימת-ענק.

אנשים מאומנים וממושמצים, בהנהגת ממונים טובים, היו נדרשים לכך — ובהיקף רחב בהרבה מן המצוי בכל ארגון אזרחי המתקיים מבעוד ימי-שלום.

היות והתקפה-גרעינית הנה כיום בגדר האפשר, חייבת אומה להיות מסוגלת, "לספוג" התקפת-הפתעה עליה — ולהישאר בחיים, על מנת להמשיך בהיאבקות. על כן חייבת כל מסגרת

* — "S.H.A.P.E." — Supreme Headquarters Allied Powers, Europe — המפקדה העליונה באירופה של כוחות "ארגון האמנה הצפון-אטלנטית".

** — "Point of No Return" — דהיינו בלשון טייסים, הנקודה בטיסה-למרחק (למשל — מעל לאוקינוס) שבה אין עוד אפשרות לשוב אל נקודת-המוצא, באשר כבר לא יספיק הדלק המצוי — ואין עוד ברירה אלא להמשיך קדימה. — המער.

*** — עצרון — Deterrent

טעות-בחסבון, עלולה לבוא בכל זמן. במלחמה כזו יהיה עלינו ללחום באותם כלי-הנשק המצויים בידנו, ובאותה דרך בה נמצאו מאומנים כוחי-חינו בשעה בה תתחיל. האמת היא, כי אוי-חיי-ביום אנו לעשות במיטב יכולתנו במה שמצוי בידנו אז — ולא להיות קשורים לתכניות שסומנו לקראת מצב שונה-לחלוטין.

מלחמה חמה עולמית שתוכננה מראש

סבורני, כי במלחמה כזאת יהיו ג' שלבים. שלב א': היאבקות במרחבי-העולם כולו על השליטה באויר ובאוקיינוסים. במשך שלב זה יהיה זה חיוני למנוע כוחות יבשה אויבים מלש-טוף בסיסים ושטחים של "המערב", ומלנטרלם. שלב ב': השמדת כוחות-היבשה האויבים הנותרים.

שלב ג': שלב המיקוח, כאשר ארץ היריב, וכל הכלול בה, נתונים לחסד עצמת-האויר של "המערב". אזי נגביר את התקפת-האויר עד לנקודה בה היריב יקבל את תנאינו. השלבים ב' וג' עשויים להתרחש במקביל זה לזה.

כנגד הרקע של איסטרטגיה-כוללת כזו, הבה ונעיין בסוגית-מלחמה זו לפי שלושה פרקים אלה: —

המלחמה באויר • המלחמה בים • המלחמה ביבשה

המלחמה באויר

מן האסטרטגיה שאת קויה ציינתי, מסתבר כי הגורם-הראשי במלחמה עתידה תהיה עצמת-אויר. וזאת דעתי האיתנה. אולם, כבענינים כה רבים אחרים, תכופות-מדי אין אנו משרתים אמת גדולה זו אלא שרות-שפתים בלבד. הגדול שביתרונות עצמת-האויר — גמישותה. עיקרי הגורמים הקובעים את מידת הגמישות הינם אורחי הפיקוד והשליטה, טוח המטוסים, וניידותו של הציוד-התומך. הגמישות של כל כוחות האויר שבזירת-מלחמה נתונה, השליטה המרוכזת עליהם, הגן חיוניות להצלחה.

"מלחמת לחיצה-בכפתורים" — ביטוי שנהיה נפוצ מזה כמה שנים, והוא מסמל אורח-מלחמה משוער-לעתיד, שבו לא יהיה עוד, בעצם, צורך בכוחות-לוחמים — כי הפעלת אמצעי-קרב אבטומטיים ורחוקי-טוח, מיני קליעים מונחים הנרשאים אמצעי-פגיעה אדירים, אם אטומיים, אם חימיים, ואם אחרים — תתאפשר לאדם, היושב במעבדתו ע"י לחיצה בלבד בכפתור, של המנגנון המפעיל והמשלח — המערך.

להביא מלחמה עולמית לסיום מוצלח; ועוד פחות מזה — מלחמה או התפרצות מקומיות. כיום לא ניתן לזכות במלחמות אלא ע"י לחימה, ובמל-חמת-עולם חמה תמשך הלחימה באויר, בים וביבשה. עד אשר יאבד לאחד הצדדים הרצון להוסיף-וללחום. יהיה זה גבון מצדנו לקבל עובדות אלו, ולהתכונן בהתאם לכך. אלה הנו-טים להסברה כי המלחמות בעתיד תצטמצמנה בפעולות נוסח "לחיצה בכפתור" — מוטב להם כי יחדלו מלהשלות את עצמם.

לעומת זאת, הרי שימוש חרוץ ומושכל בעצ-מת אש גרעינית עדיפה, ותיפעולה המדויק כלפי מטרות — בשילוב עם מבצעים של כוחות-יבשה חדישים וגמישים — עשוי להיות גורם מכריע במערכה היבשתית-אווירית. הבעיה תהיה: כיצד להכריח את האויב לרכו את כוחותיו-המזור-נים ריכוז מספיק, עד כדי הוחרם מטרות כדאית להתקפה גרעינית; וזאת — מבלי שכוחותינו אנו יוצגו במצב המאפשר השמדתם באמצעות הת-קפה-גרעינית מצד האויב.

במחשבתנו המכוונת-קדימה שומא עלינו לשים את הדגש בארגון, בתפיסות טקטיות, ובכלי-הנשק והציוד אשר נחוצים בשביל שית-אפשר לנו ללחום בדרך בה אנו רוצים.

כל עתידנו תלוי בהעלאת התשובות הנכונות לבעיות אשר הוצגו עתה בפניהן.

מלחמה חמה הבאה עקב טעות-בחסבון

באם מלחמה-חמה תפרוץ מחמת טעות-בחס-בון — דבר אשר תמיד הנו בגדר-האפשר — כי אז לא יקדם לכך אותו תהליך של חיזוק, כו-חות היבשה והאויר של "המזרח" באזוריהם הקד-מיים, ואף לא פריסתן האיסטרטגית של הצוללות, אשר בדרך כלל מקובלים כסימן-מבשר, הצפוי ערב פרוץ-מלחמה. במקרה כזה, יתכן כי אומות "המערב" תופתענה הפתעה זמנית. אולם, אם יהיה ביכולתנו להגיב במהירות — כי אז היינו זוכים במלחמה כזו.

פרק זמן ארוך היה נדרש בשביל "המזרח" בכדי שייבא וירכו את הכוחות בהיקף הנחוץ על מנת לגרום לנו חבלה חמורה; ולאותו זמן היו מספיקים כוחות האויר שלנו לגרום נזק רב לארצות "המזרח".

צורה זו של מלחמה חמה, "מלחמה מחמת

הגרעיניים, לנסיון לפגוע בכוחות-האוויר האיסטרטגיים רטגיים שלנו ובמתקנים בהם תלויים כוחות אלה. הוא מוכרח לאלצם להשקיע מאמץ במערכת הגנה-אווירית — בעיה שאינה מן-הקלות בשבילם.

כנגד רקע זה, סבורני כי יש לבחון לגבי המלחמה באויר, שלושה מצבים-בזמן, העשויים להתפתח בזה-אחרי-זה.

המצב הראשון.

מצב זה צפוי באם תקרה מלחמה בעתיד

הקרוב.

בעתיד-קרוב זה, כפי שהנני רואה אותו, יס-מכו שני הצדדים, הן בתחום האיסטרטגי והן בתחום הטקטי, בראש-דוראשונה על מטוסים מונהגים-טייטסים. כן צפוי לנו בתקופה זו יתרון מכך שמאזן-הסיכויים בה הוא לטובת ההתקפה באויר — באם רק נגלה את היכולת להגיב מידית, משנותקת.

אכן, אין אני רואה, בתוך תקופה זו, כל סימן לכך כי יוכל אחד הצדדים ליצור מערכת-הגנה אווירית שיהיה בה כדי להשפיע השפעה-רבה על המאזן הנוכחי הנ"ל, שהוא לטובתה של ההתקפה באויר.

לתוצאותיה של מערכה-רבתה זו על השלטון באויר תהא השפעה כבירה על המלחמה כולה; ועלינו לזכות בה.

אולם לא נוכל לסמוך על משאבי כוח-אוויר אשר יהיו תלויים בתהליכים של גיוס*. כוחות-האוויר שאנו זקוקים להם, על כל האמצעים הנחוצים בכדי לקיימם במצב של כושר-מבצעים, חייבים להתקיים אף בימי שלום. ועלינו להחזיר לכוחות-האוויר את תגמישות, שבמידה רבה הפסידה — על ידי שאת פיקוד-האוויר נרכז ברמה גבוהה ככל-האפשר.

המצב השני.

בעתיד לא כל-כך מרוחק עשוי "המורח" ליצור מלאי מספיק של כלי-נשק אטומיים, ולפי-תח את האמצעים ארוכי-הטוח להנחתתם, שיהיו ממשיים למדי על מנת להלום, עם פרוץ-מלחמה, מהלומת-השמד באמצעי-אנו להנחתת פגיעותיה של עצמת-אוויר תוקפנית. במצב כזה לא נהיה

* והיינו: קריאתם-אל-שירות של אנשים — או אף יחידות שלמות — שנמצאו במילואים; הפעלתו של ציור אשר נמצא במשך תקופת-השלום ב"עתודות-שמורות"; וכיובי.

אולם, "המערב" הקריב את תגמישות, ע"י שהשתית את ארגון הפיקוד-האווירי על צרכי "הסיוע הישיר" של כוחות-היבשה — בעוד שצריך היה להשתיתו על אותה צורת ארגון שהינה הכרחית בכדי לזכות במידה הגדולה-ביותר תר של שליטה באויר.

עצמת-אוויר — אינה ניתנת לחלוקה. באם תפצלה לתאים-תאים — רק תפרקה בכך לשב-ריס-שבירים, ותהרוס את גדול יתרונותיה — תגמישות.

באם נפסיד את המלחמה באויר — נפסיד את המלחמה כולה; ונפסידה עד-מהרה. דרכי הפעולה בהן נקטנו בשלביה המאוחרים של מלחמת-העולם השניה — אין חזקה כי דוקא הם יהיו אלה אשר בהם נצטרך לנקוט במלחמה עתידה. במלחמת-העולם השניה היתה לנו, החל מ-1943, עדיפות כמעט-שלמה באויר; במלחמת-עולם שלישית לא יהיה הדבר כך — ואין זה לפי-יכולתנו להקריב את תכונת-התגמישות בארגון פיקוד-האוויר שלנו.

עלינו להזהר שלא להסיק מסקנות-שוא לגבי העתיד משתי שנותיה האחרונות של המלחמה שמאחרינו: השנתיים, אשר במלחמה-באוויר שבהן זכינו כבר בשנים שלפניהן.

חילות-האוויר מבוססים-היבשה — תמיד יצטרכו לספק כל סיוע-אוויר תוקפני אשר יידרש במלחמת היבשה, כשהם מפעילים לכך כוחות-אוויר שאומנו אימון-מעולה במלאכה זו במיוחד. אולם צריך שיוכלו למלא תפקיד זה מבלי להקריב את תגמישותם. בהודמנויות ידועות, אפי-שר ויצטרכו להשתמש בכל עצמת-האוויר ה-מצויה, על מנת לעזור, בהצלחת הצבאות מהשמדה; והארגון-האווירי צריך שיביא בחשבון אפשרות-חירום מעין זו, אשר רק אזהרה קצרת-זמן בלבד תיקדם לה.

עתה, הבה ונבחון את המלחמה-באוויר לגופה. באם נוכל לקיים את היכולת — ברגע בו נותקף — לפתוח בהרעשה גרעינית כבירה על "המורח", כי אז אי-אפשר להללו שיפטר עצמם מלעשות-דבר בנידון זה.

הדבר מוכרח להשפיע על אופן תפעולם של כוחות-האוויר שלהם.

הוא מוכרח לאלצם להקדיש מאמץ ניכר של כוחות-האוויר ארוכי-הטוח שלהם, ושל כלי-נשקם

מסקנות לענין המלחמה באויר

מהן המסקנות?

משפטרנו את בעית התחדות המטוס בשקיה באויר, ויהיה ביכולתו של אוירון להשאר בשח-קים לפרקיי-זמן ממושכים ובכל מוג'אויר שהוא — תהיה עצמת-האויר לגורם המכריע במל-חמה. זמן זה טרם בא, אך הוא יבוא אי-פעם.

הדבר שעלינו לעשותו עתה הוא לארגן את הפיקוד והשליטה על כוחות-האויר שלנו באופן כזה שתישמר מידת הגמישות הגדולה ביותר, ברכונו את הפיקוד בידי המפקד, ברמה גבוהה ככל האפשר, אשר יש ביכולתו לקיים פיקוד זה קיום-של-ממש, באופן שיוכל להניף, ולהסיל, את כל כוחות-האויר המצויים בזירת-המלחמה, ככלי-זין אדיר אחד.

באם נותקף, עלינו „להתניע“ ולהפעיל אופן-סיבה-אווירית מידית, בקנה-מידה גדול ככל האפשר, המכוונת אל כוחות-האויר של היריב ואל ארצו.

האמצעים להנחתת אופנסיה-אווירית מידית — הכרח כי יתקיימו כבר בימי שלום.

עלינו לפתח מערכת-אזהרה-מוקדמת, שתהיה תכליתית — ושתחול על כדור-הארץ כולו, למען יהא לנו סיכוי-מה ליכולת, מצדנו, לנקוט אופן-סיבה-באויר באם נותקף, ועלינו ללמוד, לימוד-דחוף, את סוגית ההגנה-האווירית; על נושא זה עוד אומר דבר-מה בהמשך הרצאתי.

חיוני-הוא כי כוחות-האויר שלנו יהיו מסו-גלים „לספוג“ התקפה גרעינית — ולהוסיף להתקיים, על מנת להשיב מהלומת-חשובה. יש לחקור את כל האפשרויות והגישות הכלולות בעקרון הפיזור. עלינו לנתק את עצמנו ממסלול-ליי-ההמראה העצומים עשויי-הבטון, הנהוגים כיום — ולפתח מטוסים אשר יוכלו לנחות ב„רצועות-נחיתה-והמראה“*, קטנות עשויות לר-חות-מסלול-חלולים***), הפזורות על פני שטחי הארץ ולהמריא מהן, לדבר זה עשויה להיות

עוד מסוגלים לתפעל-כנגד-מטרות את המלאי העדיף שלנו בכלי-נשק גרעיניים — ונהיה עלו-לים, על כן, להפסיד מלכתחילה את היוזמה במל-חמת-האויר.

בדרג-התפתחות זה, במידה שניתן לי לראות את הדברים מראש, יוסיפו עדיין שני הצדדים לסמוך בראש-וראשונה על מטוסים מונהגי-טייסים, הן לתקיפה והן להגנה.

עוד בטרם תגיע תקופה זו, תהא נודעת חשי-בות כבירה לכך כי נספיק לפתח, ולקיים-בקבי-עות, מערכת-אזהרה מוקדמת ומהירה, תכליתית-ביותר, החלה על פני כדור-הארץ כולו — בצו-רוף עם מיטב ההגנה-האווירית, שביכולת אנשי-המדע להעניק לנו; וכל זאת — על מנת למנוע בעד כך שעצמת-האויר התוקפנית שלנו תחובל מלכתחילה ע"י התקפת-אפתעה.

החצב השלישי

עוד יותר מאוחר — סבורני כי יוחר מאשר חמש שנים מעתה — אפשר ו„המורח“ יפתח אמצעים כאלה להנחתתם-במדויק של כלי-הנשק אשר לרשותו, הן אמצעים קצרי-טוח והן ארוכי-טוח, אשר אינם נזקקים עוד למטוסים מונהגי-טייס, יכולתנו לסכל איום זה, הן ע"י נקיטה באמצעים תוקפניים והן — בהגנתיים, תיפחת אוי בהרבה: כי המטרות לאמצעי-ההגבה שלנו תהיינה פגיעות הרבה פחות — בין שהמדובר הוא באתרי-השיגור של קליעים אלה, ובין בכלי-נשק כאלה גופם, תוך תעופתם באויר*.

עלינו לשאול את עצמנו ברצינות: מה צרי-כות להיות, בדרג-התפתחות זה, המטרות לעצ-מת-האויר התוקפנית שלנו, האם תהיה עדיין נכונה אז ההנחה שמבצעים תוקפניים, ע"י מטו-סים או קליעים שלנו, ישפיעו ישירות על מידת יכולתו של היריב להנחית את כלי-הנשק שלו עלינו?

גם בדרג זה אין אני רואה את המטוס כגורם שיעולם כליל.

בשטק הטקטי, בטוחני כי תמיד תתוספה-ותתקיימה משימות למטוסים מונהגי-טייס, בסיוע לכוחות יבשה וים, אף מטוסי אויב שיופעלו לתכליות אלו, ובסיסיהם, יוסיפו לשמש מטר-החשובה למטוסינו ולקליעינו.

* זאת בשל קוטנם היחסי — ובעיקר מחמת מהירותם העצומה. — המער.

** שהם קטנים לעומת שדות-התעופה למטוסים — ואף ניתנים להסתרה פרכה מן הנ"ל — וכן עשויים להיות נודדים ממקום-למקום. — המער.

*** P.S.P. — Pierced-Steel-Plates airstrips — infrastructure — כבישוי המקובץ ב-לשון-האויר ריה" הצרפתית — והוא מתחיל להיקלט גם בלשון-האויר ריה האנגלית. — המער.

השליטה על הימים, בעתיד — האם תקוים מן הים, או מן האויר? משמביאים בחשבון את טוחם ועצמתם של מטוסי העתיד, וכן את ההתקדמות הצפויה במקום ובאלקטרוניקה — אני, אישית, יכול להגיע אלא למסקנה זו: כי יבוא זמן, והגורם הראשי בשליטה על ימים תהיה עצמת האויר.

דומני כי חלף יומה של אנית המלחמה הגדולה של העל-פנייהים. בעתיד יושם יותר הדגש בסוגי הספינות הקטנים יותר, ובכלי-שיט תת-מימיים.

באם נכון הוא כי בעתיד תקוים השליטה על הימים בעיקר מן האויר, כי אז יש לשקול: שמא מוטב כי שליטה זו תנוהל על ידי חילות האויר של המדינות, ולא ע"י צייהן? אם כך הוא, הרי לא-עוד ייזקקו ציים בעתיד לכוחות אויר משלהם. זמן זה — טרם בא. אולם סבורני כי יבוא בזמן מן הומנים. אם דבר זה נכון, אין אנו צריכים לבנות נושאות-מטוסים נוספות. העולות ביוקר.

עד אשר יתבהרו סיכויי-העתיד מבחינה זו, ותינתן החלטה מוסמכת, אין להרשות לציים להקים כוחות-אויר בלתי-חלויים מבוססים-בחוץ-סיום, אשר נעדרו לבצע — ו"להכפיל" ע"י ההקבלה שבהם — את אותן פעולות ימיות הנתונות כיום בתחום אחריותם של הפיקודים המתאימים (פיקוד-הכוחות-החופיים, פיקוד-המפר-ציצים, פיקוד-מטוסי-הקרב) שבחיל-האויר של אותה מדינה (כגון: חיל-האויר-המלכותי, במקרה של הממלכה-המאוחדת).

סיכומי של כל זה הוא כי כלי-הנשק החד-שים טרם הפכו את נושאת-המטוסים לדבר שאבד עליו הכלה. אולם עשויים הם לעשות זאת בעתיד. וצופה אני את השליטה-על-ימים עוברת, בסופו של דבר, לידי חילות-האויר.

המלחמה ביבשה

בכדי להילחם בהצלחה על פני יבשה צריכים אנו, לכל הפחות, לארבעת תנאים-הכרחיים אלה: ראשית, שיהיו לנו כוחות "פעילים",* מבעוד ימי שלום, מעולים-בתכלית, שמצבתם שלמה והם נכונים בכל עת, חבלי כל תהליך של גיוס, לפעול כצינת-המגן שלנו.

* דהיינו — מגויסים בקביעות, בשירות-פעיל, לעור מת כוחות-בעתודה, המתגייסים עם-יבוא-מלחמה. — המעיר.

השפעה מהפכנית-ממש על כל ענין מערכת ה"שליטה-הקרקעית של כוחות-האויר (רשת שדות התעופה, מתקני הקשר, אמצעי המקום והאזהרה, בסיס הדלק, ועוד), ואף להביא לידי חסכוניות גדולים מאוד בהוצאות כספיות. מבחינה זו, אפר-שרויות גדולות מאוד גלומות במטוסי "ההמראה-האנכית".

המלחמה בים

עתה — הבה ונדון בענין המלחמה בים. שום התפתחות חדישה לא הקטינה — ואף אינה נראית כעשויה להקטין, בעתיד שניתן לחזותו — את תלותן של אומות-המערב בתגור-עתם על פני האוקיינוסים של אמצעי-קיומן: — וזאת הן במלחמה — והן בימי שלום.

כך, למשל, במלחמת "מזרח-מערב" סבורני כי "המערב" לא יוכל לזכות במלחמה באם יאבד את השליטה באוקיינוס האטלנטי. אם לא נוכל לפרוס באירופה את עצמתה של יבשת-אמריקה, עשויה אירופה ליפול-בטפלים.

בימים הפתוחים, הרי הגדולות שבסכנות הן הצוללת וההתקפה-מן-האויר. במים-הצרים יש להוסיף על כך את סכנת המוקש; וכן תרבה כאן פגיעתה של ההתקפה באמצעות מטוסים. משימתם הראשונה של כוחות-הצי המערביים היא להבטיח כי יכול-נוכל לטפל בכל התגרות בשליטתנו על-פני-ימים, וכי לא נפסיד שליטה זו.

כוחות ציים זקוקים לסיוע-אויר כשם שזקוקים לו כוחות-יבשה. דבר חיוני הוא, בחסיבות הקיימות כיום, כי ציים הגדרשים לפעול באוקיינוסים הגדולים — יעמדו לרשותם כוחות-אויר משל-עצמם.

אלה מצי המדינות אשר מלאכתם מרוכזת אך ורק במים-הצרים — כגון, בים-התיכון, או במימי אירופה — נמצאים במצב שונה; לדעתי, אין ציים כאלה צריכים כוחות-אויר משלהם.

אשר אמרתי בענין המלחמה-בים — תוקפו יפה כיום, ולמספר-שנים קרובות. אך ככל שמרי-בה הנך לבחון את האפשרויות שבעתיד, כן יקשה יותר לראות מראש את הכרוך בבעיית השליטה בימים.

שאלה שיש להציגה בפנינו, ולהחליט בה,

היא: —

הינה. כיום חזק מבכל זמן שבעבר הצורך בכך כי "כוחות יום-הגיוס" אמנם יימצאו נכונים — במקום שהועד להם, ובמלוא יכולתם לפעול — כנגד התקפת-הפתעה.

ארגונם של כוחות-העתודה צריך להיקבע לפי השיקול של הזמן בו חייבים הם להיות מצויים — לתופעול. דבר זה מוכרח להשפיע על דרגת-הכוננות שבה מקיימים אותם וכן, במידה מסוימת, על ארגונם הפנימי וציודם.

נראה לי כי השלבים המוקדמים של מלחמת-עולם שלישית הם שיעצבו עד-מהרה את מהלכה של מלחמה כזאת. יהיה זה בגדר "רצון שהוא אבי-המחשבה" באם נגיד, בזמן הנוכחי, כי ההכרעה תושג אזי תוך שבועות, או חדשים מעטים, אך הריני להציג בפניכם את ההנחה, כי מש-נוקטים את הקו לניצול-מלא-ככל-האפשר של כלי-נשק גרעיניים בשלב מוקדם במלחמה — מעורר הדבר ממילא שאלות רציניות לגבי ערכן הצבאי, בימות-שלום, של אותן תרומות למאמץ-המלחמה, אשר השפעתן השפעה-מושגית תהיה. הבה ונתבונן עתה התבוננות מסיימת במלחמה שבאוויר, בים וביבשה.

לסוגית המלחמה באוויר

הכרח לנו ליכות במלחמה-באוויר. לא נזכה בה אלא אם יאפשר לכוחות-האוויר להחזיר-לעצמם את גמישותם ואחדותם, ואם יאורגן פיקוד-האוויר בהתאם לכך. חיוני הוא כי בענין זה יטופל מיד, ברמה המדינית הגבוהה ביותר.

הכרחי כי נקיים קיום-קבע בימי שלום את היכולת לפתוח באופנסיבה מידית באוויר נגד כל אחד אשר יתקפנו.

"המערב" פגיע להתקפה גרעינית. עצמה-תוקפנית גדולה — כל קיומה לשוא, אלא אם כן שלובה היא בעצמה-הגנתית, ואם ניתן לשלחה אל-תעודתה מבסיס-בטוח. עם חלוף-הזמן, וככל שהפרשי היכולת-התוקפנית שבין "המזרח" ו"המערב" מתאזנים, יהיה היתרון צפוי לאותו צד אשר כוחו-ההגנתי רב יותר, אשר ביכולתו לאבטח את עצמו בפני התקפה, והוא מסוגל אף לאחריה להוסיף-ולחיות על מנת להלום מהלומת-תשובה.

"M-Day"

כוחות אלה צריך שיהיו מאומנים ומצוידים עד לרמת-השיא: גייסות תוקפניים, קשי-פגיעה וגיידים, שרוחם רמה ומשמעתם מעולה ביותר, ומפקדיהם צעירים וגמישי גוף ורצון, אלה הם הגייסות והמפקדים אשר מוטל עליהם לעמוד איתן בפני האויבים והמגור של התנגשויות-הפתחה שבמלחמה אטומית; והם יעמדו איתן רק באם יהיו מאומנים אימון מעולה וממושמים כדי משמעת מעולה.

אלה הם כוחות יום-הגיוס-גופו*.)

שנית, נחוצים לנו כוחות-עתודה, מאורגנים היטב, שניתן לבצע לגביהם את הגיוס בדרגים-דרגים — וכשכל דרג מקבל מבעוד-ימי-שלום את האימון המספיק, שיש בו כדי להבטיח כי ייצלח להילחם בשעה בה יידרש ממנו הדבר. אלה הם הכוחות שלאחר-יום-הגיוס.

שלישית, כוחותינו, אלה ה"פעילים" ואלה שבעתודה, צריך שיעמוד מאחריהם ארגון נאמן בשטחי הלוגיסטיקה והתובלה, אשר כבר בימי שלום יתקיים בהיקף שהנו הכרחי על מנת להכריח את ההצלחה שבשבועותיה הפותחים של מלחמה.

רביעית, צריך שיהיה לנו ארגון נאמן להגנה-אזורית, בשטחה של כל מדינה ומדינה.

כל השקפת-היסוד, עליה מתבססים ציוני-דרכים אלה באשר לכוחות יבשה, אינה אלא זו: — כי הכוחות-הפעילים, המקוימים כמציאת-קבע בימי שלום, ימנעו מן "המזרח" את האפשרות לפתוח בהתקפת-הפתעה, מבלי תהליך מוקדם ומכין של חיזוק כוחותיו והגברתם, תהליך אשר ידיעה על אודותיו היתה מגיעה אלינו על כן קשה. היה ליריב, במסיבות אלו, להפתיענו. כוחותינו הפעילים ימנעו את כוחות "המזרח" מלהגיע אל האזורים החיוניים שלנו, בעוד אנו מכנסים ומזיזים-קדימה את כוחות העתודה שלנו.

סיכום כללי

ברור לי — ומקוני שגם לכם — כי מצבת כוח-אווירי תולמת-את-הצורך, המשולבת בצירוף יכולתנו להכניס-לשימוש כלי-נשק גרעיניים במספרים גדולים — יש בהן כדי להרבות את סיכויינו להצליח בהגנה על המערב, באם נותקף. זאת ועוד: — ההשפעה, אשר אפשר ותהיה להתקדמות המדע על גורם-קומן במלחמה, רבה

חיים להעמיד צבאות-עתודה — ברובם מיושנים הינם.

בארגונם של כוחות-היבשה חייב הדגש להיות בניידות-איסטרטגית וטקטית, ובפשטותן של מערכות כלי-הזין. צריכים אנו לדיכויזיות אשר את תזוזותיהן ניתן לבצע במהירות בדרך האויר; דבר זה יצריך מטוסים המתאימים לתכלית זו. בכדי לזכות במלוא היתרון מעצמת-האש העצומה אשר כלי-נשק גרעיניים מספקים אותה, ולהימנע מהשמדה ע"י התקפה-גרעינית אויבת, מוטל על הצבאות לפתח טיפוס מפקד-בקרב שהוא "ממולח" יותר, ומסתגל יותר למצבים והזדמנויות, מזה המצוי כיום — וזאת הן בדרגת פיקוד זוטרים והן בדרגים בכירים. מפקד כזה — צריך שיהיו לו הדמיון, ההעזה ומשאבי-יכולת שיאפשרו לו "לחשוף" הזדמנויות מקומיות צצות וחולפות; צריך שיהיה מאומן לפעול באורח בלתי-תלוי, ומידית, במסגרתה של תכנית כללית — ולא-ידוקא לפי פקודות מדויקות ומפורטות, או רק לאחר שאילת-פי-ממונה. הייתי מוסיף לכך כי תכונות אלה במפקד — תוקפן יפה במידה שזה אף לגבי ציים וחילות-אויר.

על כוחות-היבשה להיות לתלויים-פחות בדרך-כים, ומסוגלים יותר לתנועה עוברת-בכל על פני השטחים.

את מערכת האספקה של צבאות-היבשה יש להגמיש, ולהפחית את סירבולת, על הצבאות להיות לתלויים-פחות בעורקי-אספקה קבועים, כגון כבישים ומסילות-ברזל, המצריכים העתקות תכופות של המטען מכלי אל כלי.

הצבאות זקוקים לעורק הספקה פשוט, המת-בסס על הטסת מטענים. כיום, משנותקו קווי-אספקה ע"י פעולות אויב, חדלים הצבאות מלפ"עול ביעילות.

השיטה של העתיד צריך שתכלול אספקה-באוויר אל אזורי-התחזוקה קדמיים ממתקני-בסיס המרוחקים קילומטרים רבים לעבר העורף והמי-פוזרים היטב. הדיכויזיות תוכלנה אזי למשוך את הנדרש להן, מאזורי-התחזוקה-הקדמיים באמצעות כלי-רכב עוברים-בכל.

הטסת האספקה ממחסני הבסיס אל אזורי-התחזוקה הקדמיים מוכרחה להיעשות באמצעות סוג זה או אחר של מטוסי "המראה-אנכית", המסוגלים להמריא ולנחות אנכית, ואשר, בשעת

בזמן הנוכחי אינה קיימת הגנה בטוחה בפני מטוס או רקטה-בליסטית. לאמיתו-של-דבר, במידה שניתן לראות כיום, הרי ההתאמצות להשיג הגנה-מובטחת בפני התקפה אווירית דומה במקצת להתאמצות לעצור, בעזרת גדר-כלונס-אות, את גאות-הים מלעלות על החוף. אסור כי גנית למצב-דברים זה כי יימשך.

מיטב המוחות המדעיים המצויים אצלנו — צריך שנקרא להם ונקבצם, בכדי שיעזרו במילוי תפקיד זה, תוך שיתוף-פעולה מהודק עם חילות האויר. אמרתי "חילות האויר" — משום שמחזיק אני בדעה כי את הגנת-האויר צריכים לארגן, ולעסוק בה, חילות-האויר — וכי את הפיקודים הגד-מטוסיים יש להעביר לרשותם.

לסוגית המלחמה בים

באם יכולים הצבאות להחזיק ב"אגפי-היב"ש" (אשר לימים — המתרגם), מסייעים הם בכך להגביל את הסכנה לתחומים ומימדים הני-תנים-לטיפול.

כיום, הציים הם שצריכים לעסוק במלחמה זו. נחוץ לתת להם את אותו מינימום-האמצעים ההכרחי בשביל הבטחת השליטה בימים ובגישות אל הנמלים החיוניים — ולא למעלה מזה. מעיק-רי-הצרכים הוא כי הציים לא יפזרו אמצעים אלה על משימות שאינן נוגעות למלחמה-בים.

אולם אל-לנו להיות שבויי מסורות-עברו. ציינתי את דעתי כי יבוא הזמן והשליטה על הימים תקויים מן האויר. באם נכון הדבר, הרי את העתיד יש לתכנן ולארגן בהתאם לכך.

לסוגית המלחמה ביבשה

מכל השירותים-הלוחמים נפלה בחלקם של הצבאות הקשה שבמשימות, באשר לארגונם לק-ראת העתיד.

עלינו לערוך חקר רציני בענין דמותה של מלחמה עתידה ביבשה. אין הרבה מן התועלת בכך כי נרכיב כלי-נשק חדשים על גבי מסגרות-ארגון מימי מלחמת-העולם השניה — ולאחר-מכן נתאמץ להסיק-מכך, ולעבד לפרטיהם, את השינוי-יים הטקטיים הנובעים מזה; שומה עלינו לבחון את הבעיה כנגד רקע חדש.

עלינו לבחון את צבאותינו, וציודם, על מנת לראות אילו שינויים נדרשים בתור-האטומי. ארגונם של צבאות-העתודה אשר לכל מדינות "המערב" צריכים לשיהוד גמור; הדרכים הנוכ-

למערכת הטסות-האוויר שתשמש את כוחות-היבשה, למי תהיה שייכת ומי ינהלה. החלטה זו צריך שתנתן בהקדם, ובטרם יספיקו להתפתח ויכוחים בין שלושת השירותים, העלולים להוליד רגשי-סייג. דעתי אני הנה כי חילות-האוויר הם שייטיבו לנצל על ארגון-אווירי נרחב זה שיידרש לסיפוק צרכיהם של צבאות-היבשה, וזאת משום נימוקים אשר כבר ציינתי.

ארגון-הספקה כזה עשוי היה לבטל את הצורך באותו מחנה רב-ועצום של יחידות ומפקדות אשר כיום מהווה את ה"זנב" המחריד של צבא בן-זמננו. והדבר עשוי היה לשמש כצעד-ראשון בהחזרתם לצבאות של אותם "החופש לגזע על פני שטח-ארץ" והניידות הטקטית, אשר במידה כה רבה נצלמו-ואינם. עקב הפיכת ה"זנב" לדבר פשוט יותר — נוכל להעניק כושר-נשיכה מוגבר ל"שיניים".

צבאות ימינו-אלה הפסידו במידה רבה את ניידותם; הם החלו הופכים לגופים הכפופים לכבישים; ומסרביל אותם משקלו של המנגנון המנהלתי העצום שבתוכם ומסביבם. המטות גדודיים בהרבה מן הראוי; כמות ה"ניירת" הנחוצה בשביל להגיע אפילו לידי פעולה מצומצמת למדי — עצומה הנה. דומה כי אבדה לנו אמנות הפיקוד, פרט לפיקוד באמצעות הנייר. שום איש רגיל לא יתא מסוגל לקרוא אף מחצית הנייר המצוי "בתפוצה", ומסופקני אם המחצית האחרת ראתה ראוייה להיקרא.

בכל אלה יש לטפל טיפול שלא ידע רתיעה ורחמים.

ברור לי, כי מלחמת-עולם עתידה ביבשה תהיה שונה מאוד מוז שמאחרינו. יהיה עלינו לערכה בדרך אחרת. במיוחד, שומה עלינו להבטיח כי התפתחותו המדעית וההנדסית תכוון לשימוש בדרך הנכונה. אל-לנו להשתמש בה לצורך פירתוחם של כלי-נשק הקיימים כבר, על מנת שיהיו יעילים-יותר לשימוש במסיבות שחלפו ולא תי-שונה עוד.

עיקר-תמציתו של העניין כולו

בקרב מדינות "המערב", הקו הנקוצ בידינו צריך שיהיה: —

כוח בדרך של אחדות.

שלום בדרך של רכישת-כוח.

טיסה-אופקית טסים הם במהירות רבה, בדומה למטוס רגיל. האספקה-בדרך-האוויר צריך שניתן יהיה לקיימה בכל מוג-אוויר שהוא. הן ביום והן בלילה. ברור הדבר מאליה, כי המרחק שעל פניו יש לקיים אספקה-מן-האוויר קדומנית כזו צריך שיהיה קצר ככל האפשר; על כן יש להווי מדי-פעם קדימה את מתקני-הבסיס.

רואה אני כי בעתיד תבוצע התספוקת אל מתקני-הבסיס באמצעות מטוסי-מטען גדולים, אשר יוכלו להשתמש לנחיתתם והמראתם ב"רצועות-חשופה" העשויות לוחות-מסלול-חלולים. ברור הוא, כי עתיד כביר נועד למטוסי "המראה אנכית", ויש לנצל כראות את אפשרויותיהם לטובת כוחות-היבשה.

האם ארגון הספקה זה צריך להיות שייך לצבאות או לחילות-האוויר, ומנהל ע"י הראשונים או האחרונים — זהו ענין לבחינה מידית, ברמת ההנהגה הבין-זרועית הגבוהה ביותר. אף הצד הכספי של השאלה ישפיע על אופן פתרונה.

אין לך מדינה אשר תוכל להעניק לאחת מבין שלושת הזרועות שבכוחותיה-המוזונים את מלוא ההיקף של אמצעי-הטסה אשר אותה זרוע עלולה להיוקק להם בנקודת-שיא זו או אחרת שבמהלכה של המלחמה. במבצע "גשר-האוויר" אל ברלין (שהתחיל ב-1948), וכן בפרשת קוריאה, היה הכרח להיעזר במשאבי התובלה-האווירית של כל הזרועות.

באם תארגון להטסת-האספקה יהיה חלק אור-גני של חיל-הצבא — כי אז יעלה ביוקר רב יותר מאשר אילו נמצא בהנהגתו של חיל-האוויר; והצבא לעולם לא יאמר די.

בעתות מלחמה, תיידרש גמישות רבה; והיכולת לבצע במהירות בתוך זירת-מלחמה נתונה ריכוז גדול של אמצעי-הטסה תהיה דבר-שבהכרח. נתוצה תהיה תרצועות-מעשה גדולה באם ירצו לקיים את מעשה-ההטסה בכל מצבי מוג-אוויר שהם. יהיה הכרח בחיפוי ואבטחה אויריים. ארגון להטסות-אספקה — צריך שיהא "מוברג" לתוך מבנם הכולל של מבצעי-האוויר. אי אתה יכול להפריד בין מערכת תובלה-אווירית לבין מבצעי-האוויר.

יהיה ודאי צורך בהחלטות, ברמת ההנהגה מדינית, באשר לשאלות מי יספק את הצותות

בגידה — ולהיות מסוגלים לעמוד בפני התקפה כזאת משך-זמן אשר יספיק בכדי שהאומות תוכלנה לאוץ אל נשקן מאחרי צינת-המגן, ולגייס את עצמתן-הקיבוצית.

כן מוטל על אומות-ה"מערב" לקיים את יכולתן "לספוג" התקפה אטומית ומימנית, ועליהן להבטיח כי אמצעי-התגובה-הימיתית שלהן לא יסוכנו ע"י הפתעה או בגידה.

עתה, יותר מכל זמן שבעבר, חיונית כוננות-אמת.

האומה אשר ביכולתה לארגן את-עצמה כיאות, מבעוד שלום, באשר לכוח-האדם שלה, ייצורה, כוחותיה-המזוינים, וההגנה-האזרחית שלה — והמסוגלת לבצע בקלות ובמהירות את המעבר ממעמד-שלום אל מעמד-מלחמה, בהתגברה על צרכי-החירום ובפלסה לה דרך בסערה — אותה אומה תזכה ביתרון-ההתחלתי, והיא שתנצח.

על אף כל מה שאמרתי כאן, ברצוני להשיע אזהרה מפורשת בפני הנטיה להחליט בחפזון על שינויים בעניינים גדולים, כל עוד אין אנו בטוחים כי שינויים אלה נכוחים יהיו.

מה שנדרש כיום בכל מדינה, הוא צליל-תופים מזעיק וקול-חצוצרה קורא. הקריאה היא: לסלק תורות ודרכים שעבר-זמנם, ולארגן את עניינינו באופן שיאפשר להפיק את מלוא היתרון מהת-קדמות המדע.

אכן, עלינו להבין, כי סכנת מלחמה תלונו תמיד, משום שמטרות-היסוד של שני הצדדים, "המזרח" ו"המערב", סותרות אהדדי. באם תת-רחש מלחמה, ובאם תהפוך כללית, כי אז הרעשה גרעינית תהפוך לחזיון כללי בין היריבים.

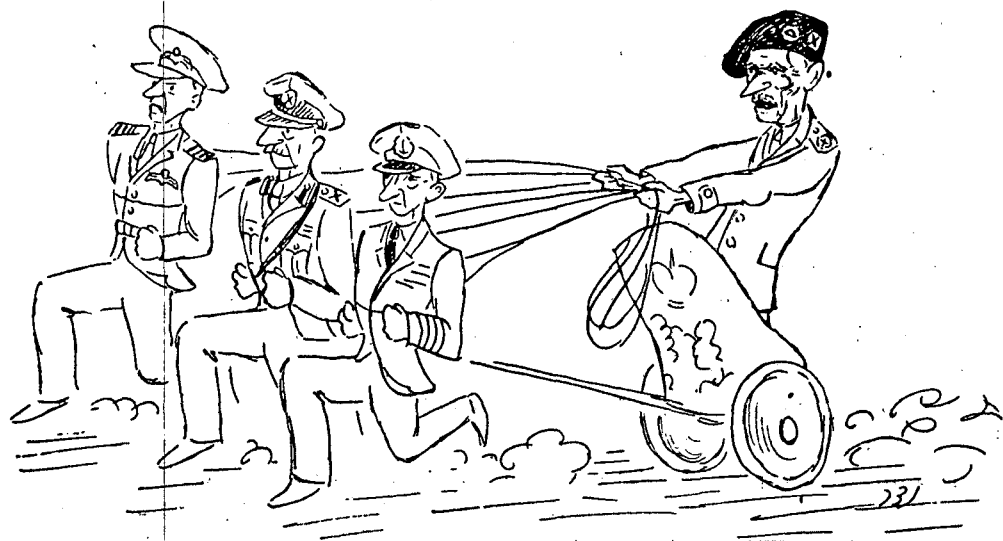
ההתבוננות במסקת-מלחמה מגלה חוט-מתמיד של תמורה, שאין מנוס ממנה.

האמת היא, כי תמורה הנה בגדר דבר בלתי-נמנע מומן לזמן והיא מתנשאת כיום על פני דרכנו. אולם קידמה — איננה בגדר דבר בלתי-נמנע.

הקידמה תלויה בקבלת החלטות נכוחות; ואחר כך — בפעולה. החלטות אלו — יש לקבלן עתה; ועל הפעולות יש לצוות.

הרינו עומדים כיום בפרשת-הדרכים, מבלי דעת איזוהי הדרך בה נבחר.

הגנה "מוחלטת" בפני התקפת-אוויר תהיה בעתיד לבלתי-אפשרית. "עיצרון" — אותם אמ-צעים שניתן בהם להלוט מיד מהלומת-תשובה, ולהנחית מכה הגדולה מזו אשר "ספגת" — זוהי הדרך הבטוחה ביותר לאלץ תוקפן לש-קול ולחזור-ולשקול בטרם יתקוף. על המערב להקים עיצרון כזה, שיהא מסוגל להנחית מיד את תגובתו בדרך האוויר. הכרח חיוני הוא, איפוא, לשמור שמור-היטב בפני התקפת-הפתעה ובפני

בבוא שעת-חירות. בענין זה יש להבין ולדעת, כי בעוד שהרס עצום ייגרם בנקודות התפוצצותו של כלי-נשק גרעיני, הרי בשולי אזור ההתפוצצות יתכנו מעשי-הצלה כבירים לגבי הנפש והרכוש.

המטרה הכוללת צריכה להיות כי ההוצאות הכספיות לצרכי הגנה תעוצבנה ברמה כזאת שתאפשר לקיים, לתקופת-שנים ממושכת, תקציב-הגנה מתקבל על הדעת — ועל-ידי כך יובטחו רציפות התכנון ויציבותו.

דברי סיום

אין אני מעלה לרגע-קט על דעתי כי כל הנוכחים כאן כיום יסכימו עם כל דבר מן הדברים שאמרת. מטרותי תושגנה באם, בהשמיעי דברי אלה, עלה בידי לתרום תרומת-מה למחשבה-בונה בבעיה זו הנוגעת לבטחון העולם המערבי.

הייתי רוצה, בסיימי, להציג בפניכם נקודות מספר: —

ראשית, בצי-המלחמה, בחיל-הצבא, ובחיל האוויר — נתון לנו צות, כשלעצמה, אין כל חלק מחלקיו אלה עשוי לפעול אלא מעט. הצות הוא שיכול להשיג נצחון, התקדמותו של המדע עתידה כנראה לשנות, בכיוונים מסוימים, את תחומי האחריות הקודמים של שלושת חלקי הצות. חלקים שונים של העול זויס-ועוברים משכמי-השיירות האחד אל שכמי חברו. במיוחד, כוח-האוויר מתבלט והולך כגורם ראשי במלחמה וכורע המכרעת. דבר זה עתיד להעלות בעיות קשות, ובפתרנו אותן אל-נא נדאג יתר-על-המידה לצבע מדיו של כל אחד מאתנו: — עין-החאקי — כחול-הצי — ותכול-חיל-האוויר.

הריני מציג בפניכם את ההנחה כי שנים הם הגורמים, לגבי עצמת-האוויר, שהם המשפיעים על פתרון הבעיה.

(1) כיצד להיטיב-להשתמש בנשק אדיר זה, עצמת-האוויר, על מנת לזכות במלחמה במהירות. דבר זה יצריך מדרגה גבוהה של ריכוז.

(2) כיצד להבטיח שכוח-האוויר ימלא בשלמות את תפקידו בתוך הצות. דבר זה יצריך אל-ריכוז.

שני גורמים אלה — אפשר ונראים כסותרים

בסוגית היחסים שבין שלושת השירותים, ושיתוף-הפעולה בתחום הבין-לאומי, הייתי אומר זאת: יש ויש מקום לשיפור רב. לפני מלחמת-העולם השניה היו פעולותיהם של השירותים הלוחמים בלתי מתואמים במידה רבה — על כל פנים, כך היה זה בבריטניה. במשך המלחמה הגיע שיתוף-הפעולה הבין-זרועי למדרגה גבוהה. מאז המלחמה ירד טיבו, במדינות אחרות — טוב הנו; ואילו באחרות — גרוע.

מדברים אנו על אודות הצורך באחדות ושי-תוף-פעולה בין-לאומיים; כיצד נוכל לצפות לאלה אם אנו עצמנו איננו נותנים מופת והתחלה לכך, על ידי שיתוף פעולה טוב בין השירותים הלוחמים?

שיקולים מדיניים, כספיים וכלכליים לא יאפ-שרו לכוחות-המזוינים לזכות בכל הדברים שהם רוצים בהם, או לעשות כל אשר חפצם לעשותו. יותר מבכל זמן יהיה זה חשוב להתרכז עתה בדברים-שבעיקר, ולקבוע נכונה את סדר-העדי-פויות שלנו.

בתור-מדע זה, שלתוכו אנו נכנסים — שהוא גם התור של הוצאות גדולות-ועולות בתמידות — שומה על הממשלות להבטיח שכוחותיהן-המזוינים וסידוריהן-הבטחון שלהן יוקמו אחוים-ושלובים במסגרת המציאות הכלכלית, וכנגד הרקע של אחריות בין-זרועית נכונה.

מאזן הכוחות

באם יש תוקף-אמת לאשר הנני אומר כאן, כי אז יצריך העתיד: —

(א) חילות-אוויר גדולים-יותר.

(ב) צבאות-סדירים קטנים יותר ובעלי כו-ננות-מידית רבה-יותר, ולהם גיידות טקטית ואסטרטגית גדולה; וכן צבאות-עתודה, שיהיו בעלי ארגון ויעילות מעו-לים-יותר.

(ג) ציים קטנים-יותר.

(ד) ארגון כזה של שלושת השירותים הלוח-מים אשר יהיה מושתת על תגבורת עצמה אטומית ומימנית ועל צמצום בכוח-האדם.

(ה) ארגון להגנה-אזרחית המתקיים כבר כ-ימי-שלום במימדים שיש בהם כדי ל-הבטיח כי יוכל לפעול במלוא-המאמץ

זה את זה. אני עצמי אינני סבור כי אמנם סוֹת־
רים הנם, ומובטחני כי ניתן למצוא את התשובה.
גדולה מזו: התשובה מוכרחה להימצא. והדבר
החשוב הוא, שיש להגיע אל התשובה הנכונה
מבלי רגשי־טינה ומבלי מריבות בין־זרועיות.
שנית. חזיתי־לעתיד בשביל חילות־האוויר ת־
חומי־אחריות אשר יתרחבו בהרבה.

כיום. ספק אם יהיה בכוחם של חילות־האוויר
ליטול על עצמם ענפי אחריות נוספים אלה.
באם נכון הוא אשר אמרתי כאן, כי אז יש
להכין את חילות־האוויר, במשך השנים, ליכולת
לעסוק בתפקידים אלה אשר נועדו ליפול־בחלקם.
שלישית. כיום מוציאים אנו סכומי־ענק למח־
קר מדעי ולפיתוח. אולם כלי־נשק וציוד־טכני
חדשים לא יעזרו לנו אלא במעט, אלא אם כן
יהיו לנו קצינים ומומחים מעולים־ביותר, על
מנת להפעיל את אלה ולטפל בהם.

בכל השירותים־הלוחמים נופלת המצבה מן
התקן באשר לאנשי שירות־קבע ולטכנאים; וזאת
יותר מחמת ה"תנאים־הנלוים" הבלתי־מספקים
של השירות מאשר בשל המשכורת הבלתי־
הולמת.

שמא יהא זה דבר מועיל, באם יושג מאון
נכון־יותר בין שני צרכים אלה, פיתוח מדעי

מזה ותכר־אנשים מקצועי־מאומן מזה — שהרי
שניהם בגדר דבר־שבהכרח?

במלים אחרות: האם אין עלינו להוציא פחות
במקצת לפיתוח המדעי, ומקצת־יותר — לשיפור
תנאי־החיים בשרותים־הלוחמים?

רביעית. מערכות־הגיוס של היום טעונות
בדק יסודי וחריף. רובן נראות כמיושנות, כנגד
רקע הלחמה הגרעינית; כי קצב הזמן שביסודן
— הרי־הוא יותר מדי "בניחותא".
מערכת־גיוס של תור־האטום — צריך שתהי־
יה כזאת שניתן יהיה להפעילה עד־גמירא. באור
הרה שתושמע ברשת־האלחוט הארצית, תוך כדי
שעות, תחת ימים; צריכה היא להיות מושתתת
על דרך "אל־ריכוזית" של התיצבות־לשירות.
ועל מחסני־ציוד מפורזים; צריך שתתבסס על
ציבור אנשי־מלואים שכל אחד מהם יודע בימי־
שלום במדויק את אשר יצטרך לעשות עם הגיוס
— ושיידע לעשות זאת בוריותו.

חמישית. ההגנה־האזרחית צריך שתועלה במ־
עמדה, ותתפוס את מקומה המגיע־לה במכונת־
המלחמה של האומה. דעתי היא כי "צות־
השלושה" — צי־המלחמה, חיל־הצבא, חיל־ה־
אוויר — הפך עתה ל"צות־הארבעה"; וההגנה־
האזרחית הריהי השותף הרביעי שבו.

מכתבים מקטיים: על "ריכוז המאמץ" (סוף מעמוד 41)

ולסיכום: — לא עקרו־ריכוז־המאמץ עומד כיום
לפני פרשת־דרכים, אלא הדרכים לקיומו. לצערי, הגישה
ה"כמותית" של בעל המאמר הנ"ל סילפה את המשמ־
צות של לקח "גדולי־המצביאים" וקרבניהם, במקום
לעמוד על בדיקת הדרכים הללו. התמורות הנדרשות
בדרכים אלו — נובעות מהשפעתו של "מלך הקרבות"
החדש, המזג בקרבן את האפקטים השונים של הלם־
השמד־שיבוש.

לא נכנסתי בשורות אלו לצד האוויר של השאלה, כי
לא רציתי לחרוג מהמסגרת הצרה־יותר של לוחמת־יבשה.
לוחם

ב. הקטנת ההרכב האורגני (בתוך זה — המנהל־
ת) של יחידות ועוצבות עד המינימום. למשל:
"מבנה־מרובע", הקטנת פלוגות־הסיוע, ועוד דברים
אשר יש לבחנם במעשה.

ג. צמצום התנועה בכבישים והעמדתה על שיי־
רות קטנות בלבד במשך היום, או שירות־לילה —
ושימוש מוגבר בתובלה אווירית. אכן, גם תיקון כזה
אינו מותר עדיין בשלמות את בעיית ההצטופפות,
שקשה למנועה, על גשרים ובמיצרים. מכאן, שארגון
התנועה כולו חייב לעבור תחת שבט רביזיה חריפה
ומקורית.